

Notat om ændrede anbefalinger vedr. gluten i kosten for børn fra 4 måneder

Baggrund for ændringer

I forbindelse med revision af "Anbefalinger for spædbarnets ernæring" og pjecen "Cøliaki og mad uden gluten", der udarbejdes i et samarbejde mellem Fødevarestyrelsen, DTU Fødevareinstituttet, Sundhedsstyrelsen samt Dansk Cøliaki Forening og Astma-Allergi Danmark, er det undersøgt, om der var grund til at ændre i de gældende anbefalinger for forebyggelse af cøliaki hos spædbørn.

Gældende anbefalinger

Hidtil har anbefalingen været, at spædbørn skal undgå gluten i kosten indtil 6 måneders alderen. Risikoen for at udvikle cøliaki har man antaget kunne reduceres, hvis man tillige fortsætter amningen efter 6 måneders alderen, når barnet gradvist begynder at få mad med gluten¹.

Ny forskning

En undersøgelse fra den norske mor og barn-kohorte 'The Norwegian Mother and Child Cohorte Study'² har ikke kunnet bekræfte de forebyggende aspekter ved de hidtil gældende anbefalinger, ligesom et randomiseret multicenterstudie med spædbørn fra en række europæiske lande samt Israel, hvor interventionsgruppen i 4-6 måneders alderen fik tilsat små mængder gluten i kosten, heller ikke har kunnet vise effekt³.

Det norske mor-barn kohorte studie inkluderer 107.000 børn. I studiet blev cøliaki diagnosen identificeret vha spørgeskema og det norske patient register. Tidspunkt for introduktion af gluten blev rapporteret måned for måned i alderen 0-6 måneder og amning blev registreret fra 0-18 måneder. I alt blev 324 børn med diagnosen cøliaki identificeret. Studiet viste en øget risiko for cøliaki, når gluten blev introduceret efter 6 måneders alderen. Studiet fandt desuden, at der var øget risiko for cøliaki, når barnet blev ammet efter 12 måneders alderen.

Det andet studie er et prospektivt, randomiseret, dobbeltblindt, placebo-kontrolleret diætetisk interventionsstudie, der involverede 944 børn, som var testet positive for de HLA typer, der er forbundet med risiko for udvikling af cøliaki. Desuden havde børnene mindst en forælder eller søskende med cøliaki. Halvdelen af børnene fik små doser gluten dagligt fra de var 16-24 uger gamle, de øvrige fik placebo. Interventionen viste, at små mængder af gluten i den pågældende periode ikke reducerede risikoen for cøliaki, da børnene blev undersøgt 3 år gamle. Der kunne heller ikke påvises effekt af amning i forbindelse med introduktionen af gluten i kosten.

¹ Ivarsson A et al. Breast-feeding protects against celiac disease. *Am J Clin Nutr.* 2002 May;75(5):914-21.

² Størdal K et al. Early Feeding and Risk of Celiac Disease in a Prospective Birth Cohort. *Pediatrics*, Nov 2013; 132(5): e1202-e1209

³ Vriezinga S et al. Randomized Feeding Intervention in Infants at High Risk for Celiac Disease. *N Engl J Med* 2014;371:1304-1315

Nye anbefalinger

På baggrund af den nye viden og Sundhedsstyrelsens dialog med førende eksperter på området 'spædbarnsernæring' er konklusionen, at man ikke kan opstille separate anbefalinger for forebyggelse af cøliaki.

De generelle anbefalinger for amning og introduktion af overgangskost gælder således herefter også for dette område. Gluten kan introduceres i kosten i 4-6-månedersalderen under hensyntagen til de anbefalinger, der ellers gælder om variation i kosten, og som er beskrevet i "Ernæring til spædbørn og småbørn. Håndbog til sundhedspersonale" Sundhedsstyrelsen 2015 til hvilken, der henvises.

Bogen kan hentes på www.sundhedsstyrelsen.dk eller købes i Komiteen for Sundhedsoplysning www.sundhedsoplysning.dk for 60 kr. + moms og porto og forsendelse.

Annette Poulsen
Sundhedsplejerske, MSP, IBCLC

Jette Blands
Læge, MPH